

MUZEJ OTOKA BRAČA

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2019. GODINU

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.3. Darovanje

Danka Jerčić ud. Stanka, rođena Goić, iz Pražnica darovala je Muzeju otoka Brača spavaćicu koju joj je za miraz sašila sestra Fanita Šćepanović 1960. godine.

Anonimni darovatelj darovao je muzeju dva kompleta grebena za češljanje vune (grgaše).

Etnografski muzej u Zagrebu darovao je Centru za kulturu Brač 145 komada reprodukcija fotografija izrađenih za potrebe izložbe *Broški memento* održane u Etnografskom muzeju 2009., temeljem donacije zbirke fotografija i negativa autora Aleksandra Kukeca.

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

U nastavku radova na uspostavi sustava tehničke zaštite u Muzeju otoka Brača izvršena je montaža ormarića za protupožarni sustav.

Ovlašteni inženjer proveo je nadzor nad radovima izvedenim na sustavu tehničke zaštite i sustava za dojavu požara u Muzeju otoka Brača, o čemu je sastavljen zapisnik. Utvrđeno je da su svi sustavi izvedeni u skladu sa Zakonom o privatnoj zaštiti i ostalim važećim tehničkim propisima i pravilima struke, te su ispunjeni uvjeti stabilnosti, sigurnosti, uređaja, opreme instalacija, sigurnosti zaštite od požara i zaštite na radu. Projekt izvedenog stanja sustava za dojavu požara u Muzeju otoka Brača dostavljen je Centru za kulturu Brač.

Krajem prosinca 2019. sredstvima iz donacije Turističke zajednice Grada Supetra započeli su radovi na izradi vanjske stolarije za crkvicu sv. Ante u Škripu, koja služi kao dislocirano spremište Muzeja otoka Brača.

2.2. Konzervacija

U prosincu 2019. godine Filip Rogošić, voditelj specijalističkog usmjerenja konzervacije-restauracije Umjetničke Akademije Sveučilišta u Splitu i njegovi suradnici započeli su izradu konzervatorsko-restauratorskog elaborata za metalne ili s metalom kombinirane predmeta iz fundusa Muzeja otoka Brača. Elaborat uključuje opis zatečenog stanja s fotografijama, izradu smjernica za konzervatorsko-restauratorski zahvat, izradu smjernica za pohranu ili izlaganje predmeta nakon izvršenog konzervatorsko-restauratorskih zahvata te izradu liste prioriteta izvršenja konzervatorsko-restauratorskih zahvata.

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga

Inventarna knjiga se vodi u računalnom programu M++. Arheološka zbirka broji 520 predmeta, a podijeljena je na tri podzbirke:

- Podzbirka *Prapovijest* broji 163 predmeta.
- Podzbirka *Antika* broji 105 predmeta.
- Podzbirka *Rano kršćanstvo* broji 251 predmet.

Geološko-paleontološka zbirka broji 35 predmeta, a Etnografska 456 predmeta. Bibliografska zbirka Đure Nazora, čija je inventarizacija u tijeku, trenutno broji 616 jedinica.

3.6. Hemeroteka

Sekundarna dokumentacija se vodi u računalnom programu S++. Hemeroteka broji 288 zapisa, fond o izložbama 14 zapisa, a fond o konzervatorsko-restauratorskim postupcima 26 zapisa.

3.9. Ostalo

Dana 12. ožujka 2019. godine Muzej otoka Brača podnio je zahtjev za utvrđivanje svojstva kulturnog dobra za Kulturno-povijesnu zbirku s 516 predmeta.

5. STALNI POSTAV

5.1. Novi stalni postav

Centar za kulturu Brač

- Nastavljeno je planiranje novog stalnog postava Muzeja, u suglasju s projektom *Revitalizacije zaštićene kulturno povijesne cjeline Škrip* Grada Supetra kojim se povezuju kulturna dobra na prostoru Škripa u cilju njihove valjane prezentacije, novog načina valorizacije kulturne baštine te razvoja novih i kvalitetnih turističkih sadržaja u naselju Škrip. Novim muzeološkim konceptom predviđeno je uvođenje multimedijalnih sadržaja.

Grad Supetar je, prema projektu WiFi4EU kojega financira Europska unija u Muzeju uspostavio pet unutarnjih Wi-fi točaka.

Župna kuća u Škripu

- Planiranim novim muzeološkim konceptom stalnog postava Muzeja otoka Brača obuhvaćena je i obližnja župna kuća, izgrađena početkom 19. stoljeća, danas u fazi rekonstrukcije. S hvarskim biskupom Petrom Palićem ravnateljica Jasna Damjanović razgovarala je o sporazumu kojim bi se definirala suradnja Muzeja i vlasnika nekretnine Župe Škrip te isplaniralo korištenje prostora župne kuće za muzejske namjene. Proširenjem Muzeja otoka Brača na prostor župne kuće planirano je zasnivanje dviju novih zbirki – Zbirke iseljeništva otoka Brača i Sakralne zbirke, uređenje višenamjenske dvorane, recepcije, suvenirnice, sanitarnog čvora za posjetitelje i dr.

Tijekom 2019. godine odvijali su se radovi na sanaciji ruševne zgrade župne kuće, koju od 2015. godine zahvaljujući sredstvima Ministarstva kulture, je provodio Hrvatski restauratorski zavod iz Zagreba.

Za nastavak radova na župnoj kući Centar za kulturu Brač pripremio je dokumentaciju i javio se na natječaj Ministarstva kulture za 2020. godinu.

6. STRUČNI RAD

6.5. Posudbe i davanje na uvid

Na zamolbu Jurja Krstulovića, predsjednika Udruge antifašističkih boraca i antifašista otoka Brača, fotografije iz fundusa Muzeja otoka Brača upotrijebljene su za izložbu postavljenu povodom središnje svečanosti obilježavanja 75. godišnjice oslobođenja Brača, održane u Supetru 21. rujna 2019.

6.9. Stručna pomoć i konzultacije

Djelatnici Centra za kulturu Brač daju savjete učenicima osnovnih i srednjih škola pri rješavanju zadataka vezanih uz kulturnu prošlost zavičaja i pružaju stručnu pomoć studentima pri izradi seminarskih, završnih i diplomskih radova. Suraduju sa školskim profesorima u pripremanju materijala za izvođenje terenske nastave, a turističkim vodičima i novinarima pružaju potrebne informacije o prošlosti i sadašnjosti otoka Brača. Tako su, primjerice, podatci koje je pripremila kustosica Matoković o izgradnji Mosta Franje Josipa kod Ložišća, posjetu cara Franje Josipa I. Braču 1875. godine i velikom potopu koji je zadesio Brač 1896. godine, poslužile za pripremu članka *Franz Joseph's Bridge / Most Franje Josipa* novinara Briana Gallaghera objavljenom u dvojezičnom časopisu *Most / The Bridge*, glasilu Hrvatske katoličke misije u Londonu.

Tijekom lipnja i srpnja učenica 2. razreda turističko-hotelijskog smjera Srednje škole *Brač* Rosana Dubravčić odradila je praktičnu nastavu u Muzeju otoka Brača.

Kustosica Matoković je stručnim savjetima pomogla u realizaciji projekta Hrvatske čitaonice *Bol Terra Croatica – Bročko blogo* i to: *Lovrečina, mjesto ranokršćanskog krštenja, Zmajeva špilja – bračka Sikstina, Sveti Juraj u Straževniku – blagoslov poja*.

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

Omogućeno je organizirano vodstvo prilagođeno dobnim skupinama i interesima posjetitelja uz nastojanje da muzej bude polazišna točka u upoznavanju povijesti, kulture i prirodnih osnova otoka Brača. Uz živu priču o muzejskim predmetima nastoji se prezentirati cjelovita

slika o našem otoku, posjetitelji često žele saznati nešto više i o hrvatskoj povijesti, a oni domaći rado šire svoje znanje o zavičaju. U vođenju se nastoji biti informativnim i zanimljivim, educirati posjetitelje i pružiti im kvalitetnu zabavu. Brački zavičajni muzej su, među ostalim, posjetili sudionici Nazorovih dana 2019. (24. – 25. svibnja 2019.), članovi lokalnih akcijskih grupa u ribarstvu (FLAG) iz Estonije u organizaciji LAGUR-a Brača (9. – 11. rujna 2019.) i sudionici 3. Svjetskog prvenstva u branju maslina, koje se održavalo u Postirama od 10. do 13. listopada 2018. godine.

Posebna pažnja se posvećuje vođenju predškolskih i školskih grupa. Godine 2019. kroz muzej smo proveli devet skupina učenika osnovnih škola iz Hrvatske, djecu iz Dječjeg vrtića *Pučišća* te dvije skupine hrvatskih srednjoškolaca. Među njima ističemo učenike i profesore Klesarske škole iz Pučišća, koji su se, u sklopu izvan učioničke nastave, ovdje upoznali s bogatom poviješću, etimologijom, umjetnošću, arhitekturom i dijalektalnom baštinom otoka.

11.2. Predavanja

Novo doba bračkih muzeja? naslov je tribine i prezentacije koju je ravnateljica Centra za kulturu Brač održala 17. srpnja 2019. u Galeriji Ivana Rendića u Supetru. Ravnateljica je upoznala zainteresiranu publiku s muzejima u sastavu Centra za kulturu Brač (Muzej otoka Brača u Škripu, Galerija umjetnina *Branislav Dešković* u Bolu, Pustinja Blaca), realiziranim muzejskim projektima, a posebnu pažnju posvetila je pitanjima uloge muzeja u suvremenom društvu, izazovima tehnološkog napretka i inovativnim načinima predavljanja baštine.

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

12.1. Objave u tiskanim i elektroničkim medijima

Radić, Ivica. *Trag Brača u svemiru* // *Slobodna Dalmacija* (Split, 31. siječnja 2019.), str. 24.

Radić, Ivica. *Jezik smo dobili od predaka da ga sačuvamo za potomke* // *Slobodna Dalmacija* (Split, 26. kolovoza 2019.), str. 26.

Gallagher, Brian. *Franz Joseph's Bridge*. // *Most* : glasilo Hrvatske katoličke misije London br.13, godina XII (Božić, 2019), str. 82-88.

Noć muzeja 2019.

- <https://www.facebook.com/czkbrac/photos/a.217434882368380/369462050498995/?type=3&theater>, 25. siječnja 2019.
- <https://www.bolinfo.hr/kultura-skolstvo/2019/noc-muzeja-2019-na-aerodromu-brac/>, 26. siječnja 2019.
- <https://bestofbrac.com/hr/brac-dogadjanja/noc-muzeja-bracu/>, 28. siječnja 2019.
- <http://braconline.com.hr/bracke-vijesti/najave-i-obavijesti/19179-kako-na-ovogodisnju-noc-muzeja.html>, 30. siječnja 2019.
- <https://slobodnadalmacija.hr/kultura/clanak/id/586925/bracki-astronauti-lete-u-svemir-i-za-panatiku-nose-skanjate>, 31. siječnja 2019.
- http://os-vnazora-postira.skole.hr/?news_hk=1&news_id=319&mshow=842#mod_news, 31. siječnja 2019.
- <https://www.bol.hr/vijesti/noc-muzeja-2019-hr1255>, 1. veljače 2019.
- <http://www.braconline.com.hr/bracke-vijesti/vijesti-iz-kulture/19180-noc-muzeja-na-aerodromu.html>, 2. veljače 2019.
- <https://www.bolinfo.hr/kultura-skolstvo/2019/uspjesna-bracka-noc-muzeja/>, 2. veljače 2019.
- <http://dalmatinskiportal.hr/zivot/skoro-600--bracana-doslo-je-podrzati-lijepu-muzejsku-pricu-na-brackom-aerodromu/41025>, 2. veljače 2019.
- <http://www.boljani.info/kronika>, 2. veljače 2019.
- <https://hr-hr.facebook.com/airport.brac/>, 4. veljače 2019.
- http://ss-bol.skole.hr/?news_hk=1&news_id=642&mshow=1294#mod_news, 4. veljače 2019.

Projekt Hrvatske čitaonice Bol *Terra Croatica* : *Bročko Blogo*

- <http://hrvatska-citaonica-bol.hr/?p=1438>, 11. travnja 2019.
- <http://hrvatska-citaonica-bol.hr/?p=1662>, 18. kolovoza 2019.

Edukativna djelatnost

- <https://www.facebook.com/klesarskaskolapucisca/>, 9. svibnja 2019.
- <http://www.lagurbrac.hr/posjet-estonski-flag-otoku-bracu/>, 11. rujna 2019.
- <https://www.facebook.com/tzoPostira/photos/pcb.2587977564558957/2587846231238757/?type=3&theater>, 14. listopada 2019.

Tribina *Novo doba bračkih muzeja*

- <https://bestofbrac.com/hr/brac-dogadjanja/novo-doba-brackih-muzeja-centar-za-kulturu-brac/>, 17. srpnja 2019.
- <https://bracdanas.com/najave/novo-doba-brackih-muzeja/>, 17. srpnja 2019.

Festival čakavske riči, 2019.

- <https://bestofbrac.com/hr/brac-dogadjanja/festival-cakavske-rici-u-skripu-2019/>, 22. kolovoza 2019.
- <https://www.dalmacijadanas.hr/festival-cakavske-rici-stefe-puliselic-na-brackoj-pozornici>, 24. kolovoza 2019.
- <https://www.dalmacijadanas.hr/jubilarno-10-izdanje-festivala-cakavske-rici-u-skripu-na-mladima-koji-cuvaju-cakavicu-ne-lezi-samo-buducnost-kulture-nego-i-opstanka-braca>, 25. kolovoza 2019.

Promocija dokumentarnog serijala *Hrvatska zajednica u Čileu*, 17. svibnja 2019.

- <http://www.braconline.com.hr/bracke-vijesti/vijesti-iz-kulture/19314-promocija-dokumentarnog-serijala-hrvatska-zajednica-u-cileu.html>, 12. svibnja 2019.
- <https://dalmacijaonline.hr/supetar-promocija-dokumentarnog-serijala-pod-naslovom-hrvatska-zajednica-u-cileu/>, 14. svibnja 2019.
- <https://gradsupetar.hr/novosti/1109-promocija-dokumentarnog-serijala-hrvatska-zajednica-u-cileu.html>, 16. svibnja 2019.
- <https://bracdanas.com/najave/predstavljanje-dokumentarca-o-hrvatskoj-zajednici-u-cileu/>, 17. svibnja 2019.
- <https://glashrvatske.hrt.hr/hr/aktualno/hrvatska/promocija-serijala-o-cileanskim-hrvatima/>, 17. svibnja 2019.
- <https://matis.hr/dogadjanja/promocija-serijala-o-cileanskim-hrvatima/>, 21. svibnja 2019.

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

Noć muzeja 2019.

- Dana 31. siječnja 2019. ravnateljica Jasna Damjanović je najavila program Noći muzeja na Aerodromu Brač u programu Radio Splita
- Dana 1. veljače 2019. ravnateljica Jasna Damjanović je najavila program Noći muzeja na Aerodromu Brač u programu Radio Brača

- Dana 2. veljače 2019. ravnateljica Damjanović je predstavila događanja u Noći muzeja na Aerodromu Brač u jutarnjem programu Radio Splita

Ostale emisije

- Dana 17. svibnja 2019. snimljena je izjava ravnateljice Centra za kulturu Brač Jasne Damjanović povodom promocije dokumentarnog serijala *Hrvatska zajednica u Čileu* u Supetru
- U srpnju 2019. snimljen je razgovor s ravnateljicom Centra za kulturu Brač Jasnom Damjanović za reportažu o Škripu novinarkе HRT-a Mariole Milardović Perić, koja je emitirana u različitim emisijama
(<https://www.youtube.com/watch?v=tGgL5FIDtXc&feature=share>)
- Tijekom 2019. u programu Radio Splita brački reporter Ivica Radić nekoliko puta je govorio o događanjima vezanim uz Centar za kulturu Brač
- *Razglednica iz Dalmacije* s razgovorom s kustosicom Matoković emitirana je na Radio Splitu i HR1 dana 15. kolovoza 2019.
- Razgovor s kustosicom Matoković, snimljen za Radio Sunce 4. studenoga 2019. godine, emitiran je u emisiji *Vrli bolji svijet* 5. studenoga u 11:00 h i 7. studenoga 2019. u 19:00 h
- Reprize razgovora novinarkе Maje Martinec s kustosicom voditeljicom Muzeja otoka Brača Andreom Matoković, snimljenog za emisiju *Iz narodne baštine* u rujnu 2012. godine, emitirane su u dva nastavka u više navrata tijekom 2019. godine na Prvom programu Hrvatskog radija
- Reprize epizode HRT-ove emisije *Hrvatska moj izbor*, naslovljene *Tin i Nevenka*, snimljene 12. rujna 2017. godine, u kojoj je sudjelovala kustosica Matoković
- Repriza HRT-ove emisije za djecu *Luka i prijatelji*, posvećenoj bračkom kamenu, čiji je dio snimljen Muzeju otoka Brača 28. kolovoza 2018.
(<https://juhuhu.hrt.hr/gledaj/571/kamen>)
- Repriza HRT-ovog putopisnog serijala *Iz Hrvatske s ljubavlju*, u čijoj je epizodi o Braču prikazana reportaža o Škripu snimljena u travnju 2016. godine
- Prilog o Muzeju otoka Brača u Škripu i Pustinji Blaca u reportaži na YouTube kanalu *KAMBERizam 241: Ne mozes slomiti ove DIVNE LJUDE ! Otok Brac (2.dio) - KAMBERizam 241*, objavljenoj 16. rujna 2019.
<https://www.youtube.com/watch?v=aJCmylWeqVU>

12.4. Promocije i prezentacije

Promocija dokumentarnoga serijala HTV-a *Hrvatska zajednica u Čileu*

- Hrvatska radio televizija, Grad Supetar i Centar za kulturu Brač bili su domaćini promocije dokumentarnog serijala *Hrvatska zajednica u Čileu* koja se pod pokroviteljstvom Hrvatske matice iseljenika i domaćinstvo Svpetrvs hotela d.d., održala u petak, 17. svibnja u Supetru. Televizijski serijal *Hrvatska zajednica u Čileu* snimljen je u produkciji Hrvatske radiotelevizije – Programa za Hrvate izvan RH. Sastoji se od 5 dokumentarnih epizoda u kojima su dokumentarističkim stilom obrađene brojne zanimljive životne priče naših iseljenika među kojima su najbrojniji upravo Bračani. Procjenjuje se da danas u Čileu živi oko 200 tisuća Hrvata i njihovih potomaka.

Serijal je na supetarskoj promociji predstavio glavni urednik Programa za Hrvate izvan Republike Hrvatske HRT-a Ivo Kujundžić, a gradonačelnica Supetra Ivana Marković iskazala je veliko zadovoljstvo zbog toga što je za promociju televizijskoga dokumentarnog serijala o Hrvatima u Čileu izabran upravo Supetar. Zamjenik ravnatelja Hrvatske matice iseljenika Ivan Tepeš pozdravio je projekt i istaknuo dobru suradnju Matice s Programom za Hrvate izvan RH. Za promociju u Supetru pripremljena je skraćena 50 minutna verzija s najzanimljivijim ulomcima iz svih pet epizoda. Autori serijala su Mariana Campera i Damian Bazan Mamić, novinari Redakcije na španjolskome jeziku Programa za Hrvate izvan RH HRT-a.

- Održana je i panel rasprava na temu *Hrvatsko iseljeništvo u Južnoj Americi* na kojoj su sudjelovali: Ivana Marković, gradonačelnica Grada Supetra; dr. sc. Ivan Tepeš, zamjenik ravnatelja Hrvatske matice iseljenika; Ivo Kujundžić, urednik Programa za Hrvate izvan RH Hrvatske radiotelevizije; Tatjana Rau, urednica Međunarodnog radijskog programskog kanala Glasa Hrvatske HRT-a; Mariana Campera i Damian Bazan Mamić, autori serijala; Franjo Mlinac, ravnatelj Narodne knjižnice Sutivan i voditelj Zbirke Moja domovina te Jasna Damjanović, ravnateljica Centra za kulturu Brač. U sklopu prezentacije i panela predstavljena je i zbirka Druga domovina sutivanske Narodne knjižnice koja sadrži naslove hrvatskih pisaca u iseljeništvu, pretežno u Južnoj Americi. U programu je sudjelovala bračka klapa Blaca.

12.5. Koncerti i priredbe

Dana 21. srpnja 2019. Tamburaški sastav Supetar održao je koncert u dvorištu Muzeja otoka Brača, u sklopu manifestacije Supetarsko lito 2019.

12.7. Ostalo

Noć muzeja 2019.

- Zajednička tema Noći muzeja 2019. u hrvatskim muzejima bila je inovacije i digitalna budućnost, a Centar za kulturu Brač organizirao je program na Aerodromu Brač pod nazivom *Od špiljske tmine do zvjezdane prašine*. Večer je bila posvećena pustinjačkom samostanu Blaca i njegovom posljednjem upravitelju don Nikoli Milićeviću mlađem, svećeniku i astronomu koji je početkom 20. stoljeća tamo osnovao zvjezdarnicu. Program Noći muzeja povezao je Pustinju Blaca, astronomiju i nepresušnu čovjekovu potrebu za otkrivanjem svemira. U 2019. godini obilježavala se pedeseta obljetnica čovjekovog spuštanja na Mjesec, a u svjetlu aktualnih istraživanja svemira, osobito Marsa, Centar za kulturu Brač organizirao je program najbliže zvijezdama – na Aerodromu Brač kod Vidove gore, najvišeg vrha jadranskih otoka. Ovaj mali, ali izuzetno prometan aerodrom već prigodom svog osnutka 1992. godine registriran je za svemirske letove. Bračani su, baš kao i pronicavi svećenici upravljajući Pustinjom Blaca kroz stoljeća, razmišljali dugoročno te optimistično vjerujući u napredak ljudskog razmišljanja, predvidjeli mogućnost putovanja sa svog aerodroma čak izvan stratosfere. U Noći muzeja aerodrom je na trenutak postao međugalaktički, najavljen je odlazak Bračana na Mars 2046. godine avioprijevoznikom *Lumbrela Rainways*, a mali svemirci prošetali su aerodromskom zgradom noseći sa sobom poseban *Brač space meal*, odnosno domaće škanjate za put u svemir – jer kad se putuje na daleke pute treba *ponit spizu* koja će dati snage i zagrijati mirisom i toplinom domaće *kužine*.
- Uz baštinsku glazbu s kojom su nastupili muška klapa Pastura i dječja klapa Veras, slušala se i ona „svemirska“. Svemir i zvjezdarnica Pustinja Blaca nadahnuli su brački duo *Valentino Bošković* za njihov album *Marsovska listina*. Oni su već odavno najavili svoj prvi koncert 2046. godine na Vidovoj gori, a posebno za Noć muzeja pripremili su još jedan *cosmic pop hit*. Učenici iz Postira i Bola ispekli su svemirske kolačiće, a one zemaljske, tradicionalne donijele su domaćice iz Škripa, naselja u

kojemu se nalazi Muzej otoka Brača. Učenici Srednje škole *Bol* recitali su poeziju bračkih pjesnika Vladimira Nazora i Stjepana Pulišelića posvećenu nebeskim prostranstvima. Posjetitelji Noći muzeja imali su priliku obići aerodrom, pogledati nebo kroz objektiv teleskopa, a direktor Tonči Peović govorio je o svemirskom turizmu i predstavio ideju o održivom zrakoplovstvu.

- Ideja održivog razvoja, utkana u genetski kôd otoka kao posebnog mikrokozmosa, sadržana je i u planu obnove Pustinje Blaca koji je ispričan kroz dokumentarnu video priču i postavljenu izložbu fotografija *Pustinja Blaca – kulturni krajolik*. Mnogi Bračani u Noći muzeja prvi put su bili na aerodromu, a zahvaljujući suvremenoj tehnologiji i prvi put, kroz virtualnu šetnju posjetili Pustinju Blaca. Veliko zanimanje izazvao je i pogled kroz virtualne naočale i video Pustinje. Aerodromski djelatnici bili su sjajni domaćini, a zahtjevnu organizaciju Noći muzeja podržali su i prijevoznik Arriva, TZ Općine Bol i TZ Grada Supetra. Centar za kulturu Brač veliku pažnju posvećuju zajedništvu i suradnji sa svim generacijama otočana i veliko je zadovoljstvo da je 560 Bračana došlo podržati ovu lijepu muzejsku priču.

- Tekst iz programske knjižice Noći muzeja:

Od špiljske tmine do zvjezdane prašine! Čini se kako je u pripovijesti o Pustinji Blaca sažet povijesni put čitavog čovječanstva. Priča započinje sa svećenicima pustinjacima koji su svoja duhovna stremljenja upravljali k zvjezdanom nebu, čiji su djelić preslikali na stijene svog špiljskog prebivališta. Nekoliko stoljeća kasnije jedrenjaci njihove subraće otisnuli su se daleko od otoka istražujući nove mogućnosti. U osvitu modernog doba posljednji pustinjač, astronom don Niko, suvremenim je znanstvenim metodama pokušao proniknuti u tajne nebeskog svoda. Njemu u čast dva su asteroida dobila ime Miličević i Brač. Na Aerodromu Brač zaputit ćemo se u virtualnu šetnju Pustinjom Blaca i otploviti u nebeska prostranstva. Vežite se, polijećemo!

Festival čakavske riči 2019.

- Muzej otoka Brača deseti, jubilarni put bio je domaćinom Festivala čakavske riči osmišljenom kao hommage velikom bračkom čakavskom pjesniku Stjepanu Pulišeliću. Na magičnoj pozornici svog zavičajnog muzeja Bračani su baštinili njegovu lipu čakavsku rič i promovirali recentno pjesništvo otoka Brača. U petak 23. kolovoza održana je pjesnička večer u spomen na Selčanina Zlatana Jakšića još jednog velikana bračke čakavske riči, a u subotu 24. kolovoza održana je

retrospektivna večer Festivala čakavske riči posvećena stvaralaštvu nezaboravnog Škripjanina barba Štefe. U prvom planu druge festivalske večeri bila su bračka djeca koja su još jednom pokazala kako se voli i čuva bračka čakavska jezična baština; osnovnoškolci iz Supetra su izveli legendarnu Pulišelićevu *Svađu*, a sadašnji i bivši učenici Osnovne škole *Pučišća* na jedroj čakavštini svojih rodni mjestu govorili su svoje priče i pjesme. Ravnateljica Centra za kulturu Brač Jasna Damjanović pripremila je prezentaciju projiciranu na kamenom pročelju zgrade muzeja kojom je podsjetila na raznovrsnost događanja koja su se odvijala na Festivalu u proteklih deset godina. *Bračka rič nas spaja, vraća u prošlost, drži u sadašnjosti i upravlja pogled prema budućnosti*, istaknula je ravnateljica. O važnosti festivala i o njegovim učincima na očuvanje bračkoga idioma govorile su ravnateljica Narodne knjižnice Supetar prof. Gita Dragičević i dugogodišnja ravnateljica Osnovne škole *Pučišća* dr. Lucija Puljak. *Zbirka pjesama Glos sa škrop Stjepana Pulišelića svojevrsna je bračka čakavska početnica iz koje su mnogi, pogotovo mlađi naraštaji, crpili znanje i ljubav prema čakavskoj riči*, kazala je Gita Dragičević o knjizi koja je 2013. godine doživjela svoje drugo, dopunjeno izdanje. U završnom slovu Lucija Puljak je kazala: *Jezik je najvažniji segment naše baštine, a baština je ono što smo dobili od naših predaka i dužni smo je čuvati za naše potomke. U jeziku se čuvaju sve uspomene, u njemu se čuva svekolika povijest, on je oznaka narodnog, kolektivnog i individualnog identiteta*. O potpori Festivalu, kao i o konkretnim projektima za revitalizaciju Škripa, govorila je supetarska gradonačelnica Ivana Marković, a okupljene je pozdravio i suorganizator Festivala direktor Turističke zajednice Grada Supetra Ivan Cvitanić. Jubilarno izdanje Festivala okupilo je brojne poklonike čakavske riči, večer je glazbeno uveličala bračka klapa *Kuroj*, a posjetitelji su kušali slatke domaće delicije koje su, kao i svake godine, pripremile vrijedne žene Škripa, vjerne suradnice Festivala kojega su zajednički organizirali Turistička zajednica Grada Supetra, Narodna knjižnica Supetar i Muzej otoka Brača.

Nazorovi dani 2019.

- Pod pokroviteljstvom Hrvatskoga sabora, u Postirama je 24. i 25. svibnja održana 24. prosvjetno-kulturna manifestacija Nazorovi dani 2019. u kojoj aktivno sudjeluje i Centar za kulturu Brač. Tema manifestacije bila je sedamdeseta obljetnica smrti Vladimira Nazora – *Epovi u Nazorovom stvaralaštvu*. Održan je čitav niz aktivnosti: svečana sjednica Učiteljskog vijeća, sjednica Nacionalnog odbora *Nazorovi dani*,

književna večer s akademikom Pavlom Pavličićem, stručni skup za učitelje i nastavnike hrvatskoga jezika i učitelje razredne nastave u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje. Iznimno bogat program pripremili su domaćini - učenici i nastavnici Osnovne škole Vladimira Nazora koji su predstavili brojne aktivnosti u kojima sudjeluju učenici zajedno s učiteljima i stručnim suradnicima. Turnir u balotama i prodaja kolača mladih školskih slastičara bili su humanitarnog karaktera – za udrugu *Brački pupoljci*. Najboljim učenicima škole uručene su nagrade za sudjelovanje na literarnim natjecanjima i smotrama, a predstavljeni su i nagrađeni pobjednici literarnog natječaja *Nazor i mi*. Prof. Vesna Bedeković kao izaslanica predsjednika Hrvatskoga sabora, predsjednica Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu i predsjednica Nacionalnog odbora Nazorovih dana istaknula je kako je ova manifestacija osmišljena da bi se učenici kroz odgojno-obrazovni rad pobliže upoznali s Nazorovim književnim opusom, a posebno radi izučavanja, promicanja i unaprjeđenja hrvatskoga jezika, za koji se pjesnik posebno zauzimao. Manifestacijom u Postirima već 24 godine brižljivo se čuva uspomena na pjesnika. Vladimir Nazor, klasik hrvatske književnosti, osim iz rodnih Postira, motive za svoja brojna djela crpio je i iz daleke i bliže hrvatske prošlosti, iz ljepote njezinih krajolika i iz vlastitih promišljanja o smislu čovjekova života i vrijednosti njegova rada. Svojim stvaralaštvom Nazor je obilježio vrijeme u kojemu je djelovao, a njegova djela i ostvarenja ostat će upamćena kao trajan doprinos razvoju hrvatske književnosti i hrvatske književne kulture. Kulturno-prosvjetnom manifestacija završila je svečanom sjednicom na kojoj su dodijeljene diplome i plakete *Vladimir Nazor* za promicanje i unaprjeđivanje hrvatskoga jezika, kao i za osmišljavanje, organizaciju, potporu i provođenje Nazorovih dana. Prema odluci Nacionalnog odbora Nazorovih dana, Plaketa „Vladimir Nazor“ dodijeljena je akademiku Pavlu Pavličiću i umirovljenom ravnatelju Klesarske škole u Pučišćima Tončiju Vlahoviću.

Noć hrapoćuše 2019.

- Jubilarna, deseta *Noć hrapoćuše* održana je 16. kolovoza u Dolu na Braču. Organizatori su Udruga za zaštitu starina, kulture i starih običaja te ekologiju *Hrapoćuša*, Centar za kulturu Brač i Turistička zajednica Općine Postira. Uz kušanje dolske torte hrapoćuše i vitalca, čakavske pjesme u izvedbi dolskih recitatora i nastup župnoga zbora, posjetitelji su mogli pogledati prigodnu izložbu i retrospektivu o deset

održanih Noći hrpaćuše koje je pripremila ravnateljica Centra za kulturu Brač Jasna Damjanović.

Tri sestrice u Bobovišćima na Moru

- Prof. dr. Olga Perić, pranećakinja Vladimira Nazora, u časopisu *Oris* (časopis za arhitekturu i kulturu življenja 21, 120 (2019)), u članku *Nazorov povratak u luku* zapisala je: *Već se tijekom proslave stote godišnjice rođenja Vladimira Nazora 1976. godine govorilo o potrebi da se već tada oronuli betonski stupovi Nazorovog spomenika njegovim trima sestrama iz 1937. godine zamijene novima od bračkog kamena. U novije je vrijeme Splitsko-dalmatinska županija u suradnji s Centrom za kulturu Brač krenula u realizaciju te ideje, te je u Pučišćima izrađena vjerna replika od najkvalitetnijeg bračkog kamena.*
- Spomenik *Tri sestre* sredstvima Općine Milna privremeno je postavljen u dnu Luke Bobovišća, iza spomenika Vladimira Nazora, jer zamjena originalnih stupova na vrhu Kargadura zasad nije moguća. Vjerujemo da će se u dogledno vrijeme riješiti problemi pristupa i da će obnovljeni, kameni spomenik biti postavljen na svoje, pravo mjesto.

Zahvalnica TZ Grada Supetra Centru za kulturu Brač

- U povodu obilježavanja 25. godišnjice osnivanja održana je svečana skupština Turističke zajednice Grada Supetra 24. listopada 2019. kada je ravnateljici Centra za kulturu Brač Jasni Damjanović uručena Zahvalnica Centru za kulturu Brač za doprinos u radu i razvoju Turističke zajednice Grada Supetra.

U svibnju 2019. godine članovi DVD-a Supetar snimali su fotografije za promotivne materijale u Muzeju otoka Brača u Škripu.

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

Individualni posjetitelji su osobe koji samostalno, bez posredovanja agencija, organiziraju posjet muzeju. Skupinama stranih turista posjet većinom organiziraju turističke agencije koje su putem vaučera dovele 275 skupina. Muzej otoka Brača tijekom 2019. godine posjetilo je 12.518 odraslih osoba, 1.505 djece i 121 posjetitelj s pravom na besplatnu ulaznicu. U muzeju u Škripu je do kraja 2019. godine bilo ukupno 14.144 posjetitelja.

TIP POSJETITELJA	STALNI POSTAVI	POVREMENE IZLOŽBE	MUZEJSKE IZLOŽBE U DRUGIM SREDINAMA	IZDVOJENE ZBIRKE I LOKALITETI	UKUPNO STALNI POSTAVI + IZLOŽBE	EDUKACIJSKI PROGRAMI	MANIFESTACIJE, OTVORENJA, PROMOCIJE, AKCIJE I DRUGI PROGRAMI	NOĆ MUZEJA	MEĐUNARODNI DAN MUZEJA	UKUPNO	UKUPAN BROJ POSJETITELJA
ODRASLI (pojedinačni posjet)	4.557	0	0	0	4.557	0	0	0	0	0	4.557
KARTA S POPUSTOM POJEDINAČNI POSJET (djeca, mladi, umirovljenici,...)	885	0	0	0	885	0	0	0	0	0	885
GRUPE - odrasli (broj osoba)	8.018	0	0	0	8.018	0	0	0	0	0	8.018
GRUPE - predškolski uzrast (broj osoba)	50	0	0	0	50	0	0	0	0	0	50
GRUPE - osnovna škola (broj osoba)	570	0	0	0	570	0	0	0	0	0	570
GRUPE - srednja škola (broj osoba)	64	0	0	0	64	0	0	0	0	0	64
GRUPE - studenti (broj osoba)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
OSOBE S POSEBNIM POTREBAMA (broj osoba)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
OBITELJSKA ULAZNICA (broj osoba)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
STRANI TURISTI (od ukupnog broja, pojedinačno i grupno)	9895	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BESPLATAN ULAZ (od ukupnog broja)	121	0	0	0	121	0	0	0	0	0	121
UKUPNO:	14.144	0	0	0	14.144	0	0	0	0	0	14.144

15. FINANCIJE

15.1. Izvori financiranja

- RH 40%
- lokalna samouprava 40%
- vlastiti prihod 20%

15.2. Investicije

U prosincu 2019. kupljen je interaktivni monitor TrauLux 55 – 4K (3840x2160) u cilju osuvremenjivanja prezentacije muzejskih sadržaja i aktivnog uključivanja posjetitelja u upoznavanje kulturne baštine.

Radovi na instalaciji vodovoda i kanalizacije sanitarnog čvora u Muzeju otoka Brača

- U Muzeju su započeli radovi na instalaciji vodovoda i kanalizacije kao preduvjet za izgradnju sanitarnog čvora za djelatnike, prvog sanitarnog čvora od osnutka muzeja 1979. godine. Putem natječaja izabrana je tvrtka VIZA projekt d.o.o. iz Splita. Radovi su vođeni uz arheološki nadzor, a uključivali su iskop septičke jame i cjevovoda kanalizacije s istočne strane muzejske zgrade, pažljivo skidanje pločnika u prizemnoj prostoriji muzeja uz jugoistočni izlaz i vraćanje nakon izvođenja hidroizolacije itd.